

GRÅBERGS-TIPPEN

Cirka 400 000 m³ bergmassor ska flyttas och hela tippen får en ny profil. Den lila ytan illustrerar tippens framtida utbredning.

DAGBROTT B

Färdigbehandlat och återfyllt. Marken sås efter sommaren.

DAGBROTT D

Har under perioden februari–april tömts på slam och bergrester. Insatser på den icke vattenfyllda delen av dagbrottet återstår.

DIKE A

Förlängningen A2 slutfördes under vintern.

Flygfoto över gruvområdet där efterbehandling pågår.

Teckenförklaring

- Dike A
- Dike A2

Copyright Lantmäteriet

0 150 300 M

Arbetet med gråbergstippen inleds

● **Arbetet med att förlänga ett dike som leder rent vatten runt gruvområdet i Blaiken har slutförts. Tack vare åtgärden passerar nu mindre vatten genom området, vilket blev tydligt vid årets snösmältning. Nu påbörjas också det praktiska arbetet med gruvans gråbergstipp.**

Efterbehandlingen av den nedlagda gruvan i Blaiken är uppdelad i delprojekt där flera pågår samtidigt. Ett projekt som nu är avslutat är dragningen av det dike som leder vatten runt gruvområdet. Den andra etappen av arbetet inleddes i december och kunde slutföras i god tid innan snösmältningen som normalt medför att stora mängder vatten passerar genom gruvområdet och förorenas.

– Vi har inte hunnit sammanställa exakta siffror på hur mycket rent vatten som vi kunnat avleda från gruvområdet, men bäcken har fört mycket vatten under våren och vi ser också att vattennivån i dagbrott C är klart lägre än tidigare år, säger Tobias Berglin, projektledare hos Sveriges geologiska undersökning (SGU), som ansvarar för efterbehandlingen.

Att leda rent vatten runt gruvområdet är en dubbel vinst. Dels riskerar inte vattnet att förorenas, dels minskar belastningen på det reningsverk som renar allt vatten från gruvområdet innan det släpps ut i sjön Storjuktan.

Aktuellt i Blaiken är också arbetet med den framtida utformningen och övertäckningen av gråbergstippen. Efter projekte-

ring inleds under sommaren det praktiska arbetet med att börja plana ut den 25–30 meter höga och mycket branta kullen av bergmassor. Materialet ska framförallt flyttas åt nordväst (se skiss ovan) och slänterna ska bli flackare innan bergmassorna om två eller tre år slutligen är övertäckta.

– Tippen innehåller ungefär 1 000 000 kubikmeter massor och av dessa ska cirka 400 000 kubikmeter flyttas. Så det är en ganska omfattande insats som kommer att innebära fem–sex månaders jobb, säger Tobias Berglin.

Arbetet inleds i slutet av sommaren, med målen att vara klar vid årsskiftet. Bennys Gräv AB är entreprenör.

Lennart Vikberg och Stefan Säker från GeoVista har utfört mätningar i Blaikenområdet för att bedöma tillgången på tätmorän som behövs för att täcka gruvans gråbergstipp. Ett område 600 x 200 meter undersöktes.

FOTO TOBIAS BERGLIN/SGU

De letar material till övertäckning

● När gråbergstippen vid Blaikengruvan ska övertäckas krävs stora mängder tätmorän. Företaget GeoVista har nyligen genomfört mätningar i området för att bedöma hur stor tillgången på den finkorniga jordarten är. En av metoderna går ut på att detonera små dynamitladdningar.

Den siltiga, finkorniga, moränen ska läggas som ett första jordlager ovanpå de gamla gråbergsresterna från Blaikengruvan. Den har också använts i samband med täckningen/tätningen av dagbrott i området och den egenskap som gör jordarten användbar är att den kan bilda ett tätt vattenhållande skikt mot blottlagt berg eller gråbergsmassor. Ju mindre syre som kommer åt gråbergsmassorna, desto långsammare går vittringsprocessen och i förlängningen

minskar mängden skadliga ämnen som kan lakas ur och hamna i sjöar och vattendrag.

Finns denna tätmorän i området så underlättar detta övertäckningsarbetet och undersökningarna för att ta reda på tillgången är nu avklarad. Företaget GeoVista avslutade arbetet under försommaren och använde sig av två metoder, refraktionsseismik och resistivitet.

Refraktionsseismik innebär att man skickar en tryckvåg genom marken – i det här fallet med sju små sprängladdningar – och sedan mäter hur snabbt vågen rör sig till ett antal sensorer.

Resistivitet mäter den elektriska ledningsförmågan i marken.

– Enkelt förklarar så talar refraktionsseismiken bara om hur djupt det är från markytan ner till berget. Resistiviteten däremot

kan ge oss information om olika jordlager utifrån skillnader i elektrisk ledningsförmåga, säger geofysikern Håkan Mattsson på GeoVista.

Mätningarna har gått helt enligt plan och datakvaliteten från Blaiken är överlag hög.

Nu återstår arbetet med att utvärdera och tolka all data som hämtats in, för mätningarna i sig ger inte självklart svar på frågan om tillgången på tätmorän.

– Vi mäter ju inte i betydelsen att vi tar prover i marken, utan det vi gör efter utförd undersökning är att vi i vår data letar efter jordlager som har de egenskaper som den siltiga moränen borde ha i det här området. Därefter gör vi också en bedömning av hur stor volymen av den här typen av morän är.

Alla möten inställda på grund av pandemin

På grund av coronapandemin kan informationsmöten om Blaikengruvan tills vidare inte genomföras. Kommunikationen sker via nyhetsbrev som detta. Den senaste informationen om arbetena i Blaiken finns också alltid tillgänglig på SGU:s hemsida under projektfliken www.sgu.se/samhallsplanering/forenadede-omraden/pagaende-projekt/blaikengruvan/

När pandemiläget förbättrats kommer SGU att genomföra ett informationsmöte på det sätt som tidigare skett i Sorsele och Storuman.

KONTAKTPERSONER

Tobias Berglin
Projektledare, Sveriges
geologiska undersökning
08-545 215 28
tobias.berglin@sgu.se

Anna Pallin
Samordnare förenade områden,
Länsstyrelsen Västerbotten
010-225 44 11
anna.pallin@lansstyrelsen.se

